บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยมีเป้าหมายเพื่อขจัดความยากจนให้หมดสิ้นไปภายในปี พ.ศ. 2551 ด้วยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และขยายโอกาสให้กับประชาชน รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนในลักษณะนโยบายคู่ขนานที่ให้ความสำคัญกับการกระจายโอกาส และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในระดับรากหญ้าพร้อมกับสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจภายในประเทศคู่ขนานไปกับความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกอย่างแข็งแกร่ง สามารถก้าวสู่เศรษฐกิจใหม่อย่างยั่งยืน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้มอบหมายให้กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบในการรับลงทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย และมาตรการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ การลงทะเบียนดังกล่าวเริ่มเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2546 และได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2547 โดยมีประชาชนที่มีปัญหาความเดือดร้อนและความยากจนมาลงทะเบียนจำนวน 8,258,435 คน ประสบปัญหารวม 12.3 ล้านปัญหา ปัญหาที่สำคัญมีทั้งหมด 8 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาอาชีพและการมีงานทำ ปัญหาคนเร่รอน การประกอบอาชีพผิดกฎหมายและถูกหลอกลวง โดยปัญหาที่มีผู้ลงทะเบียนมากที่สุด คือ ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน คิดเป็นร้อยละ 41.10 ของผู้มาลงทะเบียนทั้งหมด ซึ่งสามารถจำแนกหนี้ได้ 2 ประเภท คือหนี้ในระบบ ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน จากกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น จำนวน 4,545,829 ราย มูลหนี้ 556,240 ล้านบาท และเป็นหนี้นอกระบบ ซึ่งได้แก่ การกู้ยืมเงินจากนายทุนในท้องถิ่น การเล่นแชร์ เป็นต้น จำนวน 1,765,033 ราย มูลหนี้ 136,383 ล้านบาท รองลงมาคือปัญหาที่ดินทำกิน คิดเป็นร้อยละ 29.32 ของผู้มาลงทะเบียนทั้งหมด ปัญหาที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 16.15 ของผู้มาลงทะเบียนทั้งหมด ปัญหาอื่นๆได้แก่ พิการทุพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ไม่มีตลาดรองรับสินค้าหรือผลผลิตทางการเกษตร ขาดโอกาสทางการศึกษาและบริการทางสวัสดิการสังคมต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของผู้มาลงทะเบียนทั้งหมด ปัญหาด้านอาชีพและการมีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 3.12 ของผู้มาลงทะเบียนทั้งหมด ปัญหาการถูกหลอกลวงคิดเป็นร้อยละ 0.70 ของผู้มาลงทะเบียนทั้งหมด ปัญหาการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 0.05 และน้อยที่สุดคือปัญหาคนเร่ร่อน คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของผู้มาลง ทะเบียนทั้งหมด (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 จำนวนปัญหาที่ประชาชนลงทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจน

ลำดับ	ปัญหา	จำนวน (ปัญหา)	ร้อยละ
1	ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน	5,061,045	41.10
2	ปัญหาที่ดินทำกิน	3,611,288	29.32
3	ปัญหาที่อยู่อาศัย	1,988,755	16.15
4	ปัญหาด้านอาชีพและการมีงานทำ	384,564	3.12
5	ปัญหาการถูกหลอกลวง	85,602	0.70
6	ปัญหาการประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	6,381	0.05
7	ปัญหาคนเร่ร่อน	5,483	0.04
8	ปัญหาอื่นๆ	1,172,318	9.52
รวม		12,315,436	100.0

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (2547)

หมายเหตุ :ประชาชนสามารถลงทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนได้มากกว่า 1 ปัญหา

สำหรับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังกล่าว รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) เป็นหน่วยงานหลักระดับชาติ รับผิดชอบดำเนินนโยบาย และจัดตั้งคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์และดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจนในแต่ละด้าน นอกจากนี้ได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการการจัดคาราวานแก้จนและคณะอนุกรรมการด้านวิชาการการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนโดยคณะอนุกรรมการฯดังกล่าว ยกเว้นคณะอนุกรรมการด้านวิชาการฯ จะปฏิบัติหน้าที่ตามรูปแบบของการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านที่ได้รับมอบหมาย ส่วนคณะอนุกรรมการด้านวิชาการฯทำหน้าที่รวบรวมศึกษา ค้นคว้า และจัดทำข้อมูลด้านวิชาการ

ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การรวบรวมข้อมูลจากศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2548 แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือตามโครงการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนพบว่าโดยเฉลี่ยร้อยละ 27.72 ของจำนวนผู้ลงทะเบียนทั้งหมดได้รับความช่วยเหลือ หากพิจารณาผลของการให้ความช่วยเหลือเปรียบเทียบเป็นรายปัญหา พบว่า ปัญหาคนเร่ร่อน มีความก้าวหน้าของการดำเนินงานสูงที่สุดถึง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ร้อยละ 67.44 ในขณะที่ปัญหาผู้ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย มีความก้าวหน้าของการดำเนินงานรองลงมาในอัตราร้อยละ 55.41 การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินมีความก้าวหน้าต่ำที่สุดเพียงร้อยละ 9.68 ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงความก้าวหน้าของการดำเนินงาน จำแนกตามรายปัญหา

ปัญหา	จำนวนปัญหา	สัดส่วนปัญหา	ผลการดำเนินงาน	
			จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน	5,061,045	41.10	2,190,831	43.29
2. ปัญหาที่ดินทำกิน	3,611,288	29.32	349,488	9.68
3. ปัญหาที่อยู่อาศัย	1,988,755	16.15	254,723	12.81
4. ปัญหาด้านอาชีพและการมีงานทำ	384,564	3.12	142,071	36.94
5. ปัญหาคนเร่ร่อน	5,483	0.04	3,698	67.44
6. ปัญหาผู้ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	6,381	0.05	3,536	55.41
7. ปัญหาการถูกหลอกลวง	85,602	0.70	30,905	36.10
8. ปัญหาอื่นๆ	1,172,318	9.52	438,626	37.42
รวม	12,315,436	100.00	3,413,878	27.72

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (2548)

ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ซึ่งเป็นนโยบายข้อหนึ่งในมาตรการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนที่มีผู้ลงทะเบียนมากที่สุด ดังนั้นการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีองค์กรดำเนินงานที่มีเอกภาพในการปฏิบัติและบูรณาการ ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) จึงได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ คือ

1. กำหนดมาตรการ แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนและบูรณาการการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว
2. เร่งรัด กำกับ ติดตาม สั่งการให้ส่วนราชการดำเนินการไปตามแนวทางและมาตรการที่กำหนด
3. เร่งรัดให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางภาษีอากร
4. จัดวางระบบข้อมูล หนี้สินคนจน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการแก้ไขปัญหา
5. จัดวางมาตรการป้องกัน ภาวะหนี้สินของคนจนยากจน ในระยะสั้นและระยะยาว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

6. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติมอบหมาย

ในการที่จะให้การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจน จึงจัดตั้งคณะทำงานด้านการพิจารณาจัดทำแผน ปฏิบัติการและการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนฯ ขึ้น เพื่อดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินในแนวลึกและรวดเร็ว โดยคณะทำงานดังกล่าวมีกรอบอำนาจหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1. จัดทำระบบข้อมูลทะเบียนคนยากจน โดยรวมถึงการนำข้อมูลผู้มาลงทะเบียนผ่านกระทรวงมหาดไทยมาใช้เพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน

2. กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาหนี้สินในเชิงบูรณาการ ตามที่คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนกำหนด

3. จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

4. ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชน ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

5. ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเร่งรัดการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินในระดับพื้นที่

7. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนทราบ

ขั้นตอนการทำงานของศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติมีดังนี้ คือ เมื่อศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติได้ลูกหนี้ในส่วนของหนี้จากการประกอบอาชีพแล้วจะแบ่งลูกหนี้ให้สถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธ.พ.ว.) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธ.อ.ส.) และธนาคารกรุงไทยจำกัด มหาชน รับลูกหนี้ไปดำเนินการต่อไป เมื่อสถาบันการเงินของรัฐได้รับลูกหนี้จากศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติแล้ว ก็จะนำลูกหนี้เข้าสู่ขบวนการเจรจาเพื่อให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ของแต่ละธนาคารต่อไป โดยในเบื้องต้นศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติได้ตั้งเป้าหมายในการดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน คือ ลูกหนี้นอกระบบได้รับการดูแลแก้ไขปัญหาจำนวน 1,765,033 คน และลูกหนี้ในระบบได้รับการแก้ไขปัญหาจำนวน 4,545,829

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

คนซึ่งผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ พบว่า ลูกหนี้ที่ผ่านการเจรจาและขอออกจากโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.50 รองลงมาเป็นลูกหนี้ที่ได้รับความช่วยเหลือที่ผ่านการเจรจาและมีความประสงค์ขอกู้ ร้อยละ 12.30 และลูกหนี้ที่เข้าร่วมการเจรจาแต่ไม่ประสงค์จะกู้เงินกับสถาบันการเงิน มีร้อยละ 1.20 ตามลำดับ สำหรับลูกหนี้ที่ได้รับความช่วยเหลือโดยการนำหนี้นอกระบบเข้าสู่ระบบสถาบันการเงินเป็นผลสำเร็จ ได้รับการอนุมัติเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 34.2 ของจำนวนผู้ผ่านกระบวนการเจรจาและประสงค์ขอกู้ สำหรับลูกหนี้รายที่สถาบันการเงินไม่สามารถอนุมัติเงินกู้ได้ มีจำนวนร้อยละ 36.50 ของจำนวนผู้ผ่านกระบวนการเจรจาและประสงค์ขอกู้ ซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น คุณสมบัติของลูกหนี้ไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด ลูกหนี้ไม่มีรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอ รวมทั้งมีหลักประกันไม่เพียงพอสำหรับกู้เงิน เป็นต้น สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 แสดงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ

รายการ	จำนวน		มูลหนี้	
	คน	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
1.ลูกหนี้ที่ผ่านการเจรจาและขอออกจากโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน	1,525,900	86.5	103,560	75.9
2.ลูกหนี้ที่ผ่านการเจรจาและแจ้งความประสงค์ในการขอกู้เงินกับสถาบันการเงิน	218,000	12.3	16,889	12.4
2.1 อนุมัติให้เงินกู้	74,629	(34.2)	5,420	(32.1)
2.2 ไม่อนุมัติให้เงินกู้	79,535	(36.5)	7,839	(46.4)
2.3 ลูกหนี้ไม่มาติดต่อขอกู้เงิน	63,836	(29.3)	3,876	(21.5)
3. ลูกหนี้ที่ผ่านการเจรจาแต่ไม่ประสงค์จะขอกู้เงินกับสถาบันการเงิน	21,133	1.2	15,934	11.7
รวม	1,765,033	100.0	136,383	100.0

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (ศอก.นส.) กระทรวงการคลัง (2548)

สำหรับการเจรจาหนี้ในระบบ พบว่า ผู้ลงทะเบียนที่เป็นลูกหนี้ธนาคารของรัฐทั้ง 5 แห่ง และผ่านการตรวจสอบข้อมูลจากธนาคารแล้ว มีจำนวน 2,147,377 คน ได้เข้าสู่การเจรจาหนี้จำนวน 2,136,645 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 99.5 ของลูกหนี้ที่ผ่านการตรวจสอบข้อมูลจากธนาคารทั้งหมด ผลการเจรจาปรากฏว่าลูกหนี้ที่สามารถเจรจาได้สำเร็จภายใต้เงื่อนไขใหม่ที่พึงพอใจมีจำนวน 192,032 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ของทั้งหมด ขณะที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.7 ผ่านกระบวนการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เจรจาและตกลงกันได้ด้วยเงื่อนไขเดิม ส่วนลูกหนี้ที่เจรจาไม่สำเร็จมีเพียง 6,005 คน หรือร้อยละ 0.30 ดังแสดงในตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบโดยธนาคารของรัฐ

ธนาคาร	จำนวนปัญหาที่รวบรวมได้จากการลงทะเบียน	ลูกหนี้ที่ผ่านการตรวจสอบจากธนาคาร (คน)	ลูกหนี้ที่เข้าสู่การเจรจา (คน)	ลูกหนี้ที่เจรจาสำเร็จ (คน)	ตกลงกันได้ตามเงื่อนไขเดิม (คน)	เจรจาไม่สำเร็จ (คน)
ธกส.	2,023,601	1,728,598	1,728,598	158,909	1,569,060	629
ออมสิน	243,008	243,002	243,002	22,215	219,691	1,096
กรุงไทย	87,742	73,890	73,890	3,641	66,614	3,635
ธอส.	104,155	101,719	90,987	7,222	83,139	626
ธพว.	184	168	168	45	104	19
รวม	2,458,690	2,147,377	2,136,645	192,032 (9.0%)	1,938,608 (90.7%)	6,005 (0.3%)

ที่มา : ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (ศอก.นส.) กระทรวงการคลัง (2548)

ธนาคารออมสินเป็นสถาบันทางการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาลสถาบันการเงินหนึ่งที่ได้รับมอบนโยบาย ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนให้แก่ลูกหนี้ที่ผ่านการลงทะเบียนตามมาตรการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนของรัฐบาล โดยธนาคารออมสินได้รับมอบหมายให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขหนี้สินทั้งหนี้นอกระบบและหนี้ในระบบให้แก่ลูกหนี้สินเชื่อทุกประเภท ยกเว้นหนี้สินภาคเกษตรกรรมทั้งที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันและไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันซึ่งมีมูลหนี้ไม่เกิน 100,000 บาท โดยแบ่งเป็นหนี้นอกระบบ จำนวน 700,140 ราย มีมูลหนี้รวม 23,215 ล้านบาท และหนี้ในระบบ จำนวน 243,008 ราย มูลหนี้ 30,359.72 ล้านบาท และให้ยึดถือเป็นนโยบายหลักที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อให้สามารถสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในการดำเนินงานตามมาตรการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสิน โดยเลือกศึกษาการดำเนินงานของธนาคารออมสินภาค 7 ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบในเขตภาคเหนือตอนบน 5 จังหวัดได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แม่ฮ่องสอน และพะเยา และเป็นพื้นที่นำร่องการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสิน โดยจะทำการศึกษาถึงนโยบายและผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาให้สินเชื่อในโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 ซึ่งผลการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

นี้ ธนาคารออมสินสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และปรับปรุงแก้ไข วิธีการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบให้กลับมาเป็นหนี้ในระบบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับสินเชื่อในโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อธนาคารออมสินในการนำไปวางแผน และปรับปรุงแก้ไข วิธีการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการแก้ไขปัญหาหนี้สินและความยากจน โดยการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบให้กลับมาเป็นหนี้ในระบบได้ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาโครงการสินเชื่อเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 ในปี 2548-2550 ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบ 5 จังหวัดภาคเหนือตอนบนได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน ควบคุมดูแลธนาคารออมสินเขต 4 เขต ได้แก่ ธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่1 ดูแลสาขาในสังกัด 9 สาขาได้แก่สาขาเชียงใหม่ท่าแพ ประตูช้างเผือก หนองหอย ดอยสะเก็ด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ สันกำแพง บวกครกหลวง และ ถนนทิพย์เนตร ธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่ 2 ดูแลสาขาในสังกัด 10 สาขา ได้แก่ สาขาสารภี หางดง แม่ริม แม่โจ้ สันทราย แม่แตง เชียงดาว พร้าว ไชยปราการ และฝาง ธนาคารออมสินเขตลำพูน ดูแลสาขาในสังกัด 10 สาขา ได้แก่ สาขาสันป่าตอง จอมทอง ฮอด อมก๋อย ดอยเต่า ลำพูน ป่าซาง ลี้ แม่สะเรียง และแม่ฮ่องสอน ธนาคารออมสินเขตเชียงราย ดูแลสาขาในสังกัด 14 สาขา ได้แก่ สาขาเวียงป่าเป้า เทิง เชียงคำ เชียงแสน เชียงของ แม่สาย แม่จัน กลางเวียง เชียงราย พาน พะเยา จุน ปง และดอกคำใต้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.5 นิยามศัพท์

ภาคประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่ได้มีการจดทะเบียนคนจน

โครงการ หมายความว่าโครงการสินเชื่อเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน

โฉนดที่ดิน หมายความว่าโฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว" นส.3 นส.3ก และนส. 3 ข

สายกิจการสาขา หมายความว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล และกำหนดนโยบายการดำเนินงานธนาคารออมสินภาค/เขต/สาขาตามสายการบังคับบัญชา

ธนาคารออมสินภาค หมายความว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของธนาคารออมสินเขต/สาขาที่อยู่ในสังกัด

ธนาคารออมสินเขต หมายความว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของธนาคารออมสินสาขาที่อยู่ในสังกัด

สาขา หมายความว่า ธนาคารออมสินสาขา และให้หมายความรวมถึงศูนย์ธุรกิจสินเชื่อและบริการ สำนักพหลโยธิน สำนักราชดำเนิน

ศตจ. หมายความว่า ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ

สถาบันการเงิน หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองเอร์ สหกรณ์ออมทรัพย์ ชุมชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทประกันชีวิต และให้หมายความรวมถึงสถาบันการเงินอื่นตามที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง

หนี้ในระบบ หมายความว่า หนี้ทุกประเภทของสถาบันการเงิน และให้หมายความรวมถึงกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เครดิตยูเนี่ยน กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร และกองทุนหมู่บ้าน

หนี้นอกระบบ หมายความว่า หนี้ทุกประเภทที่มิใช่หนี้ในระบบ

การปรับโครงสร้างหนี้ หมายความว่า การให้ลูกหนี้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคาร โดยธนาคารจะขยายระยะเวลาการส่งชำระหนี้ให้นานขึ้น หรือลดจำนวนเงินงวดที่ลูกหนี้จะต้องส่งชำระคืนธนาคารให้น้อยลง เท่ากับความสามารถที่ลูกหนี้จะส่งชำระได้

REFINANCE หมายความว่า ลูกหนี้ยื่นขอกู้เงินกับสถาบันการเงินอื่น เพื่อนำเงินมาชำระปิดบัญชีเงินกู้ที่มีอยู่กับสถาบันการเงินเดิม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved